

A AUKERA

Juan Antonio Urbeltz, bere etxeko liburutegi oparoan erretratatua, Donostiako alde zaharrea.

Urbeltzek (Iruñea, 1940) Sabino Arana Saria jaso berri du, 50 urtez herri-kultura tradizionalaren ikerketaren bidez euskal kulturari egindako ekarpen oparoagatik.

Galdetzailea: Garai zail eta zalantzarri hauetan, zertan jartzen duzu arreta zure lanak, zure pasioak?

Juan Antonio Urbeltz: ...dantzen metaforetan nabil. Mozkorraldia azeriarekin lotuta dago. Eta azeria eltxoarekin lotuta dago eta horretan ari naiz pixka bat, eta, ahal bada, lan bat egin nahi dut Durangoko Merindadearen ezpatadantzarekin, tabanoaren ezpatadantza konjuratzailea baita. Támano eulien jauna da, Belcebú da, deabrua da, hara, eta espatie hitzak bi zentzu ditu Durangoko Merindadeko euskaldunean: bata ezpata da, eta bestea mandeulia, zaldiaren eulia, eta hori tanoa da. Orduan, ezpatadantzari bat ikusten dudanean, nik ez dut ezpata dantzari bat ikusten, tabano dantzari bat ikusten dut. Eta hori da dantza mistiko batean sartu nahi dudana, ahal dudan neurrian, bizi garen munduan gauza hauek konplikatua baitira. Zailak dira azaltzeko eta ulertzeko. Esan dezagun dantzaleku bat bezala daukadala burua (barrez).

Galdetzailea: Ulertzen zailak diren gaiak dira, gizarte honetan metaforei, sinboloei eta erritualei ez diegulako baliorik ematen, baina zer litzateke bizitza hori gabe? Pandemia honek erakusten du behar dugula.

Juan Antonio Urbeltz: Bai horixe! Urte hauetan guztietan nire emazteak eta nik egin ditugun lanetan beti bilatu du European zehar dantzatzeraz joango ziren gazteek gure inauterietako zenbait gauza ezagutzea: zentzu metaforikoak, otarrain izurritea tartean zela, udaberrian tanoa inbaditzea, eta horiek menderatzen badituzte, beharbada European jende asko aho zabalik geratuko da.

Galdetzailea: Une oro biziki eta kontzientziaz bizitzeko dugun aukera horretara itzuliz, horrek dantzarekin bat egiten du, hain zuzen ere, dantzatzen den unean gozamenaren, emozioaren eta sentimenduaren adierazpena den dantzarekin.

Juan Antonio Urbeltz: Bai. Bada gauza interesgarri bat: garai hauek ondo datoz hausnarketarako eta ahal dena, egin behar dena eta egin behar ez dena mundu tradizionalarekin erlazionatzeko. Honako hau gertatzen da: nahikoa dantza ditugu, eta era askotako estiloak ere baditugu. Erritu-dantzak ditugu, ezpatadun dantzak, protokolozko dantzak, Corpus Christiko dantzak, adibidez, eta hor dugu ibai ertzeko intsektua ere, eltxoa zein tanbanoa izan daitekeena. Azken batean, hor bizi diren intsektu horiek guztiak udaberriarekin batera iristen dira, instalatu egiten dira, eta dantza erritual mota horiek ondo kontserbatzea komeni da, haien zentzu zaharra ulertzen ez badugu ere, hor daudelako, eta sinboloak, oraingoz ezagutzen ez baditugu ere, hor daude. Adi egon behar dugu deskubritzeko. Baina gero oso dantza koral interesgarriak ditugu, jauziak, mutil-dantzak, Nafarroan ingurutxoak izan direnak, eta horiek oso dantza ederrak dira, urtean behin jaietan dantzatzeko.

LINKA:

<https://www.youtube.com/watch?v=ZwiKg89ufR4>

EUSKADIKO ARTE DRAMATIKO ETA DANTZA GOI MAILAKO ESKOLA
ESCUELA SUPERIOR DE ARTE DRAMÁTICO Y DANZA DE EUSKADI

